

Posudek vedoucího diplomové práce katedra pedagogiky FF UK v Praze

Jméno a příjmení studentky: Markéta Majerová
 Název práce: Mediální obraz učitele v českém filmu v období od roku 2000
 Vedoucí práce: J.Valenta
 Konzultant: P. Valenta

Technické parametry práce:

Počet stránek textu: 90
 Počet titulů v seznamu literatury: 46 + další zdroje archivní a online

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (dodržování pravopisné normy, stylistické schopnosti, zvládnutí odborných výrazů)

1	2	3	4
---	---	---	---

	X		
--	---	--	--

Zacházení s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení citačních norem)

X			
---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

X			
---	--	--	--

Metody práce

Metodologie (logika výzkumu; řídicí formulace; stanovení cíle apod.)

X			
---	--	--	--

Vhodnost použitých metod v celku práce

X			
---	--	--	--

~~Využití výzkumných empirických metod~~

--	--	--	--

~~Využití novýzkumných praktických zkušeností~~

--	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Naplnění cílů práce

X			
---	--	--	--

Vyváženost a logická souvislosti teoretické a praktické části

X			
---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

	X		
--	---	--	--

Odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

X			
---	--	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce

	X		
--	---	--	--

Metodologická a odborná samostatnost řešení a připravenost k řešení problematiky

X			
---	--	--	--

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Problematika médií a jejich role při formování vědomí člověka je tématem, kterému současná pedagogika věnuje odpovídající pozornost. Nedílnou součástí mediálně pedagogických intervencí je analýza diskurzu, který média zprostředkovávají resp. vytvářejí. Autorka se ve své diplomové práci zaměřuje specificky na analýzu diskurzu o učitelích v soudobém filmu a vnáší tak téma médií do kontextu pedagogické diskuse o profesi a profesních charakteristikách učitele. Toto propojení považuji za velmi záslužné. Autorka věnuje první část práce teoretickým východiskům pro vlastní diskurzivní analýzu, která je obsahem empirické části. Zaměření na konstruktivistické teorie (Berger & Luckman, Foucault) považuji pro zkoumání procesů tvorby významů v médiích a jejich vlivu na sociální

vědomí a jednání za adekvátní. Autorka prokazuje porozumění základním konceptům (externalizace, internalizace, legitimizace, diskurs atd.) a jejich vzájemným vztahům, vhodně v jejich kontextu pracuje s kategorií médií (resp. filmu) jako zprostředkovatelů a iniciátorů diskurzů podílejících se na procesu konstrukce objektů našeho vědění. Přestože autorka otevírá také foucaultovský koncept vědění/moc, zabývá se jím pouze okrajově, přestože jde o jeden z klíčových teoretických konceptů nacházející možné uplatnění v mediální pedagogice. Obecně nicméně kvituji, že autorka si, i přes zřetelné přesvědčení o zásadní roli médií při formování myšlení člověka (které jí pravděpodobně dovedlo k samotnému tématu práce), zachovává vědomí dialektického vztahu mezi médii, člověkem a společenskými institucemi a vyhýbá se přeceňování významu médií, které je v některých odborných textech o médiích běžné.

Titulek kapitoly č. 4 Aktuální stav učitelské profese slibuje komplexní analýzu situace učitele v dnešní škole, nicméně autorka se věnuje především vymezení profesních i osobnostních předpokladů a kompetencí ideálního učitele dle dostupné pedagogické literatury. To považuji za vhodné z hlediska posouzení, nakolik se shoduje a případně liší akademický diskurs o učitelích s diskursem filmovým.

Kapitolu č. 5 bych doporučil zařadit do empirické části, jde o popis výzkumného vzorku (začlenit do kapitoly 7.1).

Jako základní metodu pro svůj výzkum autorka zvolila kritickou diskurzivní analýzu dle N. Fairclougha. Metoda je zvolena vhodně s ohledem na cíle výzkumu a je v souladu s teoretickými východisky práce, které kladou důraz na sociální kontext diskurzivních praktik. Zdůvodnění výběru metody a obecný popis metody prokazují porozumění autorky. Metoda kritické diskurzivní analýzy se vyznačuje vysokou mírou subjektivity interpretací, která musí být vyváжена přesvědčivostí argumentace badatele. Předkládá tak před badatele výzvu v podobě neustálé sebereflexe a úsilí o maximální transparentnost předkládaných výstupů. Autorka s ohledem na to dokládá své závěry řadou citací převzatých z filmů, příkladů scén atd.

Práce je napsána čtivě a srozumitelně, u některých pojmů mi chyběly odkazy na zdroje (např. diskurzivní formace, str. 19), občas se vyskytly gramatické nebo stylistické chyby.

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Autorka v souvislosti s formováním společenské zásoby vědění považuje za relevantní koncept diskurzu. Jak se diskurz vztahuje k formování vědění? Jak se diskurz podílí na sociální konstrukci reality a jaká je v tomto procesu role médií? Dokáže autorka vysvětlit Foucaultův koncept vědění/moc?

Domnívá se autorka, že média jsou dominantními tvůrci diskursu v současné společnosti nebo naopak diskursy vznikající v různých sférách společnosti pouze reprodukují? Jaká by byla odpověď z hlediska teorie Bergera a Luckmana?

V čem spatřuje autorka hlavní přínos metody kritické diskurzivní analýzy? Vidí možnost jejího využití v mediální výchově?

Doporučení k obhajobě:

Autorka prokázala schopnost pracovat samostatně, zorientovat se ve složitém a komplexním problému, který doposud je pouze málo teoreticky rozpracován. Pro svůj výzkum zvolila metodu, která je v pedagogickém výzkumu ojedinělá, ale inspirativní. Doporučuji tedy diplomovou práci Markéty Majerové k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: výborně

Datum, podpis:
8.9.2014

Josef Valenta